

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

Оперативно-тактичний факультет

Кафедра військово-соціального та психологічного забезпечення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету

полковник С.П.Павлов

30 серпня 2019 р.

СИЛАБУС

«Методологія і організація наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення у Національній гвардії України»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 251 «Державна безпека»

Розглянуто та ухвалено на
засіданні кафедри №

Протокол від 30 серпня 2019 р.

№ 1.

Харків 2019

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Белай Сергій Вікторович
Наукова ступінь	д.держ.упр.
Вчене звання	професор
Посада	начальник кафедри військово-соціального та психологічного забезпечення
Місце роботи	НАНГУ
Адреса кафедри	Харків, м-н Захисників України, 2
Контакти	0675740456
E-mail	akernickii@ukr.net
Консультації	
Час	14.30 -16.00
Місце	кафедра військово-соціального та психологічного забезпечення, каб.1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів – 2	Спеціальність: 251 Державна безпека		
Змістових модулів – 5			
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1	6

		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	6
		Групові заняття	
		34 год.	16
		Самостійна робота	
		36 год.	66
		Вид контролю: залік з оцінкою	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: методологія та методологічні основи наукових досліджень з психологічного забезпечення у Національній гвардії України. Методи та методика наукового дослідження. Постановка завдання наукового дослідження з психологічного забезпечення. Організаційні основи проведення досліджень у частинах Національної гвардії України. Методика психологічного дослідження. Загальна характеристика методів психологічного дослідження: методи теоретичного психологічного дослідження; методи емпіричного психологічного дослідження, психологічний експеримент; методи аналізу, інтерпретації і тлумачення даних дослідження. Класифікація та особливості використання методів та методик психодіагностики. Методика організації та проведення тестування. Обробка отриманих результатів психодіагностики з використанням методів математичної статистики та їх інтерпретація. Методика підготовки і проведення експериментального психологічного дослідження, аналізу та інтерпретації його результатів. Характеристика соціально-психологічних та педагогічних досліджень, їх предмет, особливості, методика організації та проведення у частинах НГУ. Сутність, методологія та етапи соціологічного дослідження. Методи соціологічного дослідження. Методика проведення військово-соціологічного дослідження і його особливості.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: «Психологічне забезпечення дій формувань НГУ».

Мета навчальної дисципліни – формування знань слухачів щодо психології злочинця та злочинної групи особливостей наукових досліджень з

морально-психологічного забезпечення, їх методології, організації і методики проведення, а також вдосконалення умінь організації та проведення досліджень, обробки отриманих результатів, їх інтерпретації й вироблення практичних рекомендацій у інтересах ефективного вирішення завдань морально-психологічного забезпечення дій формувань НГУ.

Компетентності, які формує дисципліна: ЗК- 1,6, ПК-4,7,11.

Знання, вміння, навички, які слухачі отримують в результаті вивчення дисципліни.

Завдання дисципліни:

сформувати у слухачів **знання** про: сутність методології, організації та методики проведення наукових досліджень: особливості психологічних, соціально-психологічних, педагогічних та соціологічних досліджень, методику їх організації та проведення у частинах НГУ; сучасні вимоги щодо використання дослідницького інструментарію, забезпечення об'єктивності отримання дослідницької інформації і реалізації морально-етичних аспектів у діяльності дослідника.

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен набути наступних **умінь**: організовувати та проводити психологічні, соціально-психологічні, педагогічні та соціологічні дослідження, обробляти отримані результати з використанням методів математичної статистики та їх інтерпретації і презентації, аналізу дослідницької інформації з метою вироблення практичних рекомендації посадовим особам частин НГУ та її використання у практиці психологічного забезпечення службово-бойової діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен набути наступні **навички**:

володіння методикою проведення наукових досліджень у частинах Національної гвардії України за проблематикою психологічного забезпечення; технологією організації наукових досліджень у частинах Національної гвардії України.

Форма підсумкового контролю: залік з оцінкою.

3. Зміст навчальної дисципліни.

Перелік змістових модулів:

Змістовий модуль 1.1: Методологічні основи наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення.

Змістовий модуль 1.2: Організаційні та методичні основи проведення наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення у частинах Національної гвардії України.

Змістовий модуль 2.1: Психодіагностика у наукових дослідженнях з морально-психологічного забезпечення

Змістовий модуль 2.2. Психолого-педагогічні дослідження та їх використання у практиці морально-психологічного забезпечення

Змістовий модуль 2.3: Особливості організації та проведення соціально-психологічних та соціологічних досліджень у практиці морально-психологічного забезпечення.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

[illegible]

[illegible]

Заняття 1.2.1. Організація наукових досліджень. 1. Сутність поняття «організація наукових досліджень». 2. Види і форми наукової та науково-технічної діяльності у Національній гвардії України. 3. Реалізація наукових результатів.	3	2				1	8	2				6	
Самостійне опрацювання: Особливості виконання науково-дослідних робіт у НГУ.													[1], С. 20-21
Заняття 1.2.2. Структура та вимоги до змісту й оформлення наукових публікацій. 1. Структура наукової статті та приклад її написання. 2. Структура магістерської роботи та характеристика її складових.	3		2			1							
Самостійне опрацювання: Структура та змістовна характеристика магістерської роботи.													[1], С. 20-21
Заняття 1.2.3. Організація прикладного наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення у військовій частині НГУ. 1. Обґрунтування необхідності проведення дослідження та розроблення алгоритму його здійснення. 2. Взаємодія з посадовими особами частини при проведенні прикладного наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення. 3. Всебічне забезпечення проведення наукового дослідження у військовій частині НГУ. 4. Впровадження отриманих результатів дослідження у практику морально-психологічного забезпечення.	3	2				1							
Самостійне опрацювання: Інформаційне забезпечення проведення прикладного наукового дослідження.													[1], С. 21-22
Заняття 1.2.4. Методичні основи проведення наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення у частинах Національної гвардії України. 1. Поняття «методика» та «методичні основи» проведення наукових досліджень. 2. Диференціація понять «методика», «алгоритм» та «технологія» наукового дослідження. 3. Орієнтовна методика проведення наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення. 4. Способи презентації результатів наукового дослідження з	3		2			1							

[illegible]

	забезпечення.													
	Разом за змістовим модулем 1.2.	24	6	10			8	24	2	4			18	
	Разом за блоком змістових модулів 1	38	10	14			14	40	2	8			30	
Блок змістових модулів 2: Особливості організації та проведення психолого-педагогічних, соціально-психологічних і соціологічних досліджень та використання їх результатів у практиці морально-психологічного забезпечення службово-бойової діяльності формувань НГУ.														
	Змістовий модуль 2.1. Психодіагностика у наукових дослідженнях з морально-психологічного забезпечення.													
	Заняття 2.1.1. Завдання, професійно-етичні аспекти та методи психодіагностики. 1. Завдання психодіагностики та її місце в психологічних дослідженнях. 2. Професійно-етичні аспекти психодіагностики. 3. Методи психодіагностики та їх класифікація.	3	2				1							
	Самостійне опрацювання: Історичні аспекти становлення психодіагностики як галузі сучасної психології.													[1], С. 45-53
	Заняття 2.1.2. Психодіагностика як спеціальна галузь професійної діяльності психолога. 1. Вимоги до діяльності практичного психолога як діагноста. 2. Основні вимоги до психодіагностичних методик, ситуацій психодіагностики, інструкцій та поведінки психодіагноста.	4		2			2	8		2			6	
	Самостійне опрацювання: Обґрунтування валідності та надійності психодіагностичних методик.													[1], С. 54-59
	Заняття 2.1.3. Методика організації та проведення тестування. 1. Тести та тестування. 2. Поняття «методика тестування» та «тестова методика». 3. Методичні та організаційні особливості здійснення тестування у військовій частині НГУ.	3	2				1							
	Самостійне опрацювання: Умови оптимальності організації та проведення тестування.													[1], С. 60-62
	Заняття 2.1.4. Застосування тестових методик для вивчення психологічних феноменів особистості військовослужбовця. 1. Алгоритм реалізації дослідження психологічних феноменів особистості військовослужбовця.	6		4			2	8		2			6	

	2. Підбір психодіагностичного інструментарію. 3. Організація та проведення тестування. 4. Аналіз та презентація результатів тестування.												
	Самостійне опрацювання: Розроблення рекомендацій військовослужбовцям за підсумками тестування.												[1], С. 63-66
	Разом за змістовим модулем 2.1	16	4	6			6	16		4			12
Змістовий модуль 2.2: Психолого-педагогічні дослідження та їх використання у практиці морально-психологічного забезпечення.													
	Заняття 2.2.1. Особливості організації та проведення психолого-педагогічних досліджень. 1. Предмет психолого-педагогічних досліджень та приклади їх використання у практиці морально-психологічного забезпечення. 2. Підготовка та проведення психолого-педагогічного дослідження. 3. Спрямованість практичних рекомендацій за результатами психолого-педагогічного дослідження.	3	2				1	8	2				6
	Самостійне опрацювання: Методологічна основа психолого-педагогічних досліджень.												[1], С. 69-71
	Заняття 2.2.2. Постановка завдання психолого-педагогічного дослідження. 1. Встановлення наукової проблеми та актуальності теми дослідження. 2. Визначення об'єкта, предмета, мети, наукового завдання дослідження. 3. Конкретизація гіпотези, наукової новизни та практичної значимості дослідження. 4. Визначення структури та методів дослідження.	4		2			2	8		2			6
	Самостійне опрацювання: Обґрунтування актуальності психолого-педагогічного дослідження умов вдосконалення професійного становлення заступника командира роти по роботі з особовим складом.												[1], С. 72-74
	Заняття 2.2.3. Практикум проведення психолого-педагогічного дослідження. 1. Завдання та зміст теоретичної частини дослідження. 2. Алгоритм проведення емпіричної частини дослідження.	4		2			2						

	3. Реалізація експериментальної частини дослідження. 4. Оцінка об'єктивності та обґрунтованості результатів дослідження.													
	Самостійне опрацювання: Оформлення звіту проведеного психолого-педагогічного дослідження.													[1], С. 75-79
	Разом за змістовим модулем 2.2	11	2	4			5	16	2	2			12	
Змістовий модуль 2.3: Особливості організації та проведення соціально-психологічних та соціологічних досліджень у практиці морально-психологічного забезпечення.														
	Заняття 2.3.1. Специфіка соціально-психологічних досліджень та організаційно-методичні аспекти їх проведення. 1. Предмет соціально-психологічних досліджень та приклади їх використання у практиці морально-психологічного забезпечення. 2. Особливості методичного забезпечення соціально-психологічного дослідження. 3. Спрямованість практичних рекомендацій за результатами соціально-психологічних досліджень.	3	2				1	6	2				4	
	Самостійне опрацювання: Використання соціально-психологічних досліджень для оцінки соціально-психологічного клімату у військовому колективі.													[1], С. 82-93
	Заняття 2.3.2. Практикум проведення соціально-психологічного дослідження. 1. Розроблення програми дослідження. 2. Теоретичне обґрунтування дослідження. 3. Підбір методів емпіричного дослідження та здійснення психодіагностичних процедур. 4. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження. 5. Розроблення практичних рекомендацій суб'єктам військово-соціального управління.	7		4			3	6		2			4	
	Самостійне опрацювання: Використання емпіричних методів дослідження для оцінки морально-психологічного стану особового складу.													[1], С. 95-98
	Заняття 2.3.3. Методика та організація соціологічних досліджень у частинах НГУ. 1. Сутність та етапи соціологічного дослідження. 2. Методи соціологічного дослідження. 3. Методика проведення прикладного військово-соціологічного	3	2				1							

	дослідження. 4. Структура звіту про проведення військово-соціологічного дослідження.													
	Самостійне опрацювання: Підготовка до модульного контролю за БЗМ 2.													[1], С. 45-80
	Заняття 2.3.4. Розроблення засобів збору первинної дослідницької інформації при проведенні соціологічного дослідження. 1. Розроблення опитувальника для експертної оцінки рівня дисциплінованості військового колективу. 2. Розроблення анкети для виявлення проблем у організації та здійсненні навчально-виховного процесу слухачів магістратури.	6		4			2							
	Самостійне опрацювання: Основні вимоги до складання анкет.													[1], С. 82-100
	Залікове заняття. Підсумковий контроль.	6				2	4							
	Разом за змістовним модулем 2.3.	19	4	8		2	11	12	2	2			8	
	Разом за блоком змістових модулів 2	52	10	18		2	22	44	4	8			32	
Усього за дисципліну		90	20	32		2	36	90	6	16		2	66	

5. Самостійна робота.

1. Обґрунтування актуальності теми дослідження.
2. Обґрунтованість і вірогідність результатів наукових досліджень.
3. Забезпечення достовірності та об'єктивності результатів наукових досліджень.
4. Критерії науковості дослідження.
5. Особливості виконання науково-дослідних робіт у НГУ.
6. Структура та змістовна характеристика магістерської роботи.
7. Інформаційне забезпечення проведення прикладного наукового дослідження.
8. Технології наукового пошуку.
9. Використання кластерного аналізу результатів наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення.
10. Використання методів математичної статистики для порівняння даних контрольної та експериментальної груп досліджуваних.
11. Методологічні основи проведення експериментального дослідження з морально-психологічного забезпечення.
12. Історичні аспекти становлення психодіагностики як галузі сучасної психології.
13. Обґрунтування валідності та надійності психодіагностичних методик.
14. Умови оптимальності організації та проведення тестування.
15. Розроблення рекомендацій військовослужбовцям за підсумками тестування.
16. Методологічна основа психолого-педагогічних досліджень.
17. Обґрунтування актуальності психолого-педагогічного дослідження умов вдосконалення професійного становлення заступника командира роти по роботі з особовим складом.
18. Оформлення звіту проведеного психолого-педагогічного дослідження.
19. Використання соціально-психологічних досліджень для оцінки соціально-психологічного клімату у військовому колективі.
20. Використання емпіричних методів дослідження для оцінки морально-психологічного стану особового складу.
21. Основні вимоги до складання анкет.

Рекомендована література

1. Пасічник В.І., Керницький О.М., Ліпатов І.І., Товма М.І. Методологія і організація наукових досліджень з морально–психологічного забезпечення у Національній гвардії України [Текст]: навч. посіб. / В.І. Пасічник, О.М. Керницький, І.І. Ліпатов, М.І. Товма – Х.: Національна акад. НГУ, 2018. – 150 с.
2. Основи проведення військово-соціологічних і соціально-психологічних досліджень у внутрішніх військах МВС України: навч. посіб. /

І.І. Приходько, І.В. Воробйова, В.С. Молдавчук та ін. – Х. Акад. ВВ МВС України, 2010. – 58 с.

3. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: учеб. пособие / А.Я. Баскаков, Н.В. Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.

4. Основи роботи психолога внутрішніх військ МВС України: навч. посіб. / І.І. Ліпатов, І.І. Приходько, Ю.Б. Ірхін, В.І. Пасічник та ін. – Х.: Академія ВВ МВС України, 2008. – 207 с.

5. Говоруха В.В., Іллюк О.О. Морально-психологічне забезпечення службово-бойової діяльності внутрішніх військ МВС України: Навч. посібник. – Харків: ВІ ВВ МВС України, 2002. – 280 с.

6. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку: підручник / І.І. Приходько, І.І. Ліпатов, Л.Ф. Шестопалова та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. – 336 с.

7. Немов Р. С. Психология: Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

8. Ашерев А.Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций: учеб. пособие / А.Т. Ашерев. – Х.: УИПА, 2002. – 135 с.

9. Організація навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи у вищій військовій школі. Підручник. За редакцією В.І. Біжана. – Харків: ХВУ, 2001. – 410 с.

10. Ягупов В.В. Військова психологія. – К.: Тандем, 2004. – 656с.

6. Політика курсу та оцінювання.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється на практичних заняттях та семінарах шляхом оцінювання усних виступів слухачів або їх письмового опитування. На практичних заняттях оцінюються якість та повнота відпрацювання навчально-наукових завдань, графічних і текстових документів, а також усні та комп'ютерні презентації за кожним завданням в межах змістових модулів. На семінарських заняттях оцінюється ступінь засвоєння теоретичного матеріалу шляхом заслуховування підготовленої доповіді та/або розгорнутої

відповіді на питання, що заздалегідь запропоновані викладачем для обговорення.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ)

Знання слухачів оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

На заліку оцінка виводиться за окремими оцінками за відповіді на запитання білета.

При двох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо обидві оцінки «відмінно» (A).

«Добре» (B), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (B);
- обидві оцінки «добре» (B).

«Добре» (C), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (C) або «задовільно» (D або E);

- обидві оцінки «добре» (B або C).

«Задовільно» (D), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (D);
- одна оцінка «добре» (B або C), а друга - «задовільно» (D або E).

«Задовільно» (E), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (E).

«Незадовільно» (F або FX), якщо одна з окремих оцінок «незадовільно» (F або FX).

При трьох і чотирьох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «добре» (B або C), а решта — «відмінно» (A);

«Добре» (B), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (D);

«Добре» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (E);

«Задовільно» (D), якщо в окремих оцінках не більш двох оцінок «задовільно» (E);

«Задовільно» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «незадовільно» (F або FX);

«Незадовільно» (F або FX), якщо в окремих оцінках більше однієї оцінки «незадовільно» (F або FX).

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці 2:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно"	Відмінно	90-100	Слухач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	Слухач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75-81	Слухач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно "	Задовільно	66-74	Слухач виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
Е "Достатньо"		60-65	Слухач виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35-59	Слухач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1-34	Слухач не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

8. Рекомендована література.

1. організація наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення у Національній гвардії України [Текст]: навч. посіб. / В.І. Пасічник, О.М. Керницький, І.І. Ліпатов, М.І. Товма – Х.: Національна акад. НГУ, 2018. – 150 с.

2. Основи проведення військово-соціологічних і соціально-психологічних досліджень у внутрішніх військах МВС України: навч. посіб. / І.І. Приходько, І.В. Воробйова, В.С. Молдавчук та ін. – Х. Акад. ВВ МВС України, 2010. – 58 с.

3. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: учеб. пособие / А.Я. Баскаков, Н.В. Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.

4. Основи роботи психолога внутрішніх військ МВС України: навч. посіб. / І.І. Ліпатов, І.І. Приходько, Ю.Б. Ірхін, В.І. Пасічник та ін. – Х.: Академія ВВ МВС України, 2008. – 207 с.

5. Говоруха В.В., Іллюк О.О. Морально-психологічне забезпечення службово-бойової діяльності внутрішніх військ МВС України: Навч. посібник. – Харків: ВІ ВВ МВС України, 2002. – 280 с.

6. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку: підручник / І.І. Приходько, І.І. Ліпатов, Л.Ф. Шестопалова та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. – 336 с.

7. Немов Р. С. Психология: Учебник для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.

8. Ашеро́в А.Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций: учеб. пособие / А.Т. Ашеро́в. – Х.: УИПА, 2002. – 135 с.
9. Організація навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи у вищій військовій школі. Підручник. За редакцією В.І. Біжана. – Харків: ХВУ, 2001. – 410 с.
10. Ягупов В.В. Військова психологія. – К.: Тандем, 2004. – 656с.

9. Питання до підсумкового контролю.

1. Характеристика і типологія наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення.
2. Поняття «методологія наукового дослідження» та «методологічна основа наукових досліджень» з морально-психологічного забезпечення.
3. Поняття «метод наукового дослідження» та типологія методів наукового дослідження .
4. Сутність постановки завдання наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення.
5. Сутність поняття «організація наукових досліджень».
6. Види і форми наукової та науково-технічної діяльності у Національній гвардії України.
7. Сутність організації прикладного наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення у військовій частині НГУ.
8. Поняття «методика» та «методичні основи» проведення наукових досліджень.
9. Орієнтовна методика проведення наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення.
10. Методи статистичного аналізу даних наукового дослідження з морально-психологічного забезпечення .
11. Методика підготовки і проведення експериментального дослідження, аналізу та інтерпретації його результатів.
12. Завдання, професійно-етичні аспекти та методи психодіагностики, її місце в психологічних дослідженнях.
13. Вимоги до діяльності практичного психолога як діагноста та до психодіагностичних методик і ситуацій психодіагностики.
14. Методика організації та проведення тестування, методичні та організаційні особливості здійснення тестування у військовій частині НГУ.
15. Особливості організації та проведення психолого-педагогічних досліджень.
16. Специфіка соціально-психологічних досліджень та організаційно-методичні аспекти їх проведення.
17. Методика та організація соціологічних досліджень у частинах НГУ.